

11.05.2017

Jakelussa mainituille

Viite

Asia **Ammatillisen koulutuksen järjestämislupien uudistamista koskevan valmistelun käynnistäminen****Taustaa**

Pääministeri Juha Sipilän strategisen hallitusohjelman ja sen kärkihankkeiden ja reformien toimeenpanosuunnitelman mukaisesti ammatillisessa koulutuksessa siirrytään yhteen järjestämislupaan, joka kattaa nykyiset ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen luvat. Hallituksen esityksessä laiksi ammatillisesta koulutuksesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 39/2017 vp) on kuvattu yksityiskohtaisesti uusien järjestämislupien sisältö sekä siirtymäsäännökset, joiden puitteissa voimassa olevan lainsäädännön mukaiset järjestämisluvat uudistettaisiin.

Tällä kirjeellä opetus- ja kulttuuriministeriö kuvaa tarkemmin, millä tavoin hallituksen esityksessä esitetty koulutuksen järjestämislupien uudistaminen on tarkoitus toteuttaa. Ministeriö käynnistää järjestämislupien uudistamisen valmistelevat toimet siten, että uudet järjestämisluvat voitaisiin myöntää mahdollisimman pian sen jälkeen, kun uusi laki ammatillisesta koulutuksesta on vahvistettu ja siihen liittyvät asetukset on annettu.

Uusien tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupien sisältö

Hallituksen esityksessä laiksi ammatillisesta koulutuksesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 39/2017 vp) tutkintojen myöntämis- ja koulutuksen järjestämisoikeudesta ehdotetaan päätettäväksi yhdellä ammatillisen koulutuksen järjestämisluvalla nykyisten erillisten ammatillisen peruskoulutuksen ja lisäkoulutuksen luvan sijaan.

Uudessa tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvassa päätettäisiin seuraavista asioista:

- tutkinnot, joita koulutuksen järjestäjällä on oikeus myöntää ja joihin se voi järjestää tutkintokoulutusta.
- oikeus järjestää valmentavaa koulutusta eli ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta taikka työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta.
- oikeus järjestää kaupunkiraideliikenteen ja ilmailualan koulutusta

- oikeus toimia kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain (273/2007) 10 §:ssä tarkoitettuna perustason ammattipätevyyskoulutusta antavana koulutuskeskuksena.
- oikeus järjestää tutkintoja ja koulutusta myös työvoimakoulutuksena. Järjestämislupa voitaisiin myös rajata koskemaan vain työvoimakoulutusta.
- opetus- ja tutkintokieli
- ensisijainen toiminta-alue
- opiskelijavuosien vähimmäismäärä
- muut tutkintojen ja koulutuksen järjestämiseen liittyvät oikeudet, velvollisuudet, ehdot sekä kehittämis- ja muut tehtävät, kuten:
  - velvollisuus järjestää järjestämisluvassa tarkoitettuja tutkintoja ja valmentavaa koulutusta vaativaan erityiseen tukeen oikeutetuille opiskelijoille sekä velvollisuus huolehtia erityisen tuen kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä
  - laajennettu oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävä
  - oikeus järjestää sisäoppilaitosmuotoista koulutusta
  - oikeus järjestää vankilaopetusta
  - muut tehtävät, esim. urheilijakoulutus tai velvollisuus järjestää tiettyä tutkintoa

Nykytilasta poiketen ammatillista osaamista syventävän tai täydentävän koulutuksen eli voimassa olevan lainsäädännön mukaisen tutkintoon johtamattoman ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämislupaa ei voitaisi enää yksistään myöntää, vaan tämän koulutuksen järjestäjällä tulisi aina olla myös tutkintokoulutuksen järjestämislupa. Järjestämisluvan mukaisiin tutkintoihin liittyvää ammatillista osaamista syventävää tai täydentävää tutkintoon johtamatonta koulutusta voitaisiin järjestää ilman erillistä mainintaa luvassa eli suoraan lain nojalla.

Jatkossa oppisopimuskoulutuksen järjestämistä ei enää erikseen säänneltäisi järjestämisluvassa. Koulutuksen järjestäjä voisi järjestää oppisopimuskoulutusta kaikissa järjestämisluvan mukaisissa tutkinnoissa. Poikkeuksen muodostaisi uusi laajennettu oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävä, joka antaisi tehtävän saaneelle koulutuksen järjestäjälle nykytilaa vastaavasti oikeuden järjestää koulutuksen hankinnan kautta oppisopimuskoulutuksena kaikkia tutkintorakenteeseen kuuluvia tutkintoja eli myös muita kuin järjestämisluvassa määrättyjä tutkintoja ja koulutusta.

Tutkintotavoitteinen ja osa tutkintoon johtamattomasta työvoimakoulutuksesta tulisi osaksi opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimaa ammatillista koulutusta vuoden 2018 alusta. Työvoimakoulutuksen järjestäminen olisi järjestämisluvassa määrättävä oikeus.

Tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupien uudistaminen

Lakiesityksen 133 §:n mukaisesti voimassa olevan ammatillista peruskoulutusta ja ammatillista aikuiskoulutusta koskevan lainsäädännön nojalla myönnettyjen ammatillisen peruskoulutuksen ja lisäkoulutuksen järjestämislupien sekä tehtyjen näyttötutkintojen järjestämissopimusten voimassaolo päättyisi ammatillisen koulutuksen lain voimaan tullessa 1.1.2018. Niiden koulutuksen järjestäjien, joilla on voimassa oleva järjestämislupa, ei kuitenkaan tarvitsisi hakea uutta järjestämislupaa. Opetus- ja kulttuuriministeriö muuttaisi hakemuksetta nykyisen lainsäädännön nojalla myönnettyt järjestämisluvat uuden lainsäädännön mukaisiksi ammatillisen koulutuksen järjestämisluviksi, lukuun ottamatta lakiluonnoksen 134 §:n mukaisia tilanteita, joissa järjestämislupien voimassa olo jatkuisi siirtymäajan.

Järjestämislupien uudistamisprosessi on tarkoitus toteuttaa siten, että uudet, vuoden 2018 alusta lukien voimaantulevat järjestämisluvat myönnettäisiin syyskuun 2017 loppuun mennessä edellyttäen, että uusi laki on vahvistettu.

Järjestämislupien uudistaminen on tarkoitus toteuttaa siten, että opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee koulutuksen järjestäjille lain siirtymäsäännösten nojalla ehdotuksen uuden järjestämisluvan sisällöksi kesäkuun alussa. Koulutuksen järjestäjät voivat kirjallisesti lausua mielipiteensä ministeriön ehdotuksesta uudeksi järjestämisluvaksi ennen luvasta päättämistä. Tässä yhteydessä koulutuksen järjestäjät voivat hakea tarvittaessa lupansa sisältöön muutoksia. Koulutuksen järjestäjien voivat lisäksi hakea sellaisia uusia tehtäviä, joita ei voimassa olevissa järjestämisluvissa ole määrätty. Näitä ovat laajennetun oppisopimuskoulutuksen, työvoimakoulutuksen ja vankilaopetuksen tehtävät.

Myös sellaiset tahot, joilla ei aiemmin ole ollut ammatillisen peruskoulutuksen tai lisäkoulutuksen järjestämislupaa, esimerkiksi työvoimakoulutusta toteuttaneet toimijat tai näyttötutkintojen järjestäjät, voivat hakea tässä yhteydessä koulutuksen järjestämislupaa. Opetus- ja kulttuuriministeriö ohjeistaa uusien tehtävien ja lupien hakemisesta tarkemmin kesäkuussa.

Koulutuksen järjestäjien tulee toimittaa vastauksensa ministeriön ehdotukseen sekä mahdolliset uusia tehtäviä koskevat hakemukset opetus- ja kulttuuriministeriöön 11.8.2017 mennessä. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkempaa ohjeistusta koulutuksen järjestäjien vastauksiin ja aikatauluihin liittyen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää uudet järjestämisluvat koulutuksen järjestäjien vastausten ja mahdollisten hakemusten pohjalta syyskuun loppuun mennessä. Jos koulutuksen järjestäjä ei ole vastannut ministeriön tekemään ehdotukseen tai ei ole hakenut uusia tehtäviä, lupa päätetään ministeriön tekemän ehdotuksen pohjalta. Samassa aikataulussa käsitellään myös uusia järjestämislupia koskevat hakemukset.

Järjestämislupien uudistamisprosessin yhteydessä voitaisiin ottaa huomioon myös aiemmin vireille tulleet ja vielä ratkaisematta olevat koulutuksen järjestämislupien muuttamiseen tai uusiin järjestämislupiin liittyvät hakemukset. Uutta järjestämislupaa koskevassa opetus- ja kulttuuriministeriön ehdotuksessa koulutuksen järjestäjälle kerrottaisiin, tullaanko aiemmin toimitettu hakemus käsittelemään uudesta järjestämisluvasta päättämisen yhteydessä. Koulutuksen järjestäjiä ja sellaisia muita hakijoita, joilla on vireillä oleva hakemus opetus- ja kulttuuriministeriössä pyydetäisiin myös tarvittaessa täydentämään aiemmin toimitettuja hakemuksia.

Ministeriön järjestämislupaehdotuksen muodostamisen periaatteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee hallituksen esityksen ja sen siirtymäsäännösten nojalla ehdotuksensa järjestämislupien sisällöiksi siten, että uudet järjestämisluvat vastaisivat mahdollisimman pitkälle voimassa olevien lakien nojalla myönnettyjä järjestämislupia niiltä osin kuin nykyisissä luvissa olevat määräykset siirtyvät uusiin lupiin.

Järjestämislupaan sisältyviä tutkintoja ja tutkintokoulutuksia koskeva ehdotus valmistellaan ehdotetun uuden lain 133 §:n mukaisesti. Ministeriön ehdotus lupaan sisältyviksi tutkintojen myöntämisen- ja järjestämisoikeudeksi perustuisi ammatillisiin perustutkintoihin, joihin koulutuksen järjestäjällä on ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain nojalla myönnetty järjestämislupa sekä niihin ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin, joita koskevan näyttötutkintojen järjestämissopimuksen tutkintotoimikunta on solminut koulutuksen järjestäjän kanssa. Ministeriö kiinnittää koulutuksen järjestäjien ja muiden

järjestämislupaa hakevien huomiota siihen, että mahdolliset järjestämislupaan sisällytettävät uusia tutkinnonmyöntämisoikeuksia koskevat hakemukset tulisi tehdä osana järjestämislupien uudistamisprosessia.

Uusissa tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvissa oppisopimuskoulutus olisi kaikkien järjestäjien tehtävänä ja oppisopimuskoulutuksena voisi järjestää järjestämisluvassa mainittuja tutkintoja. Koulutuksen järjestäjät voisivat tarvittaessa hakea lakiesityksen 27 §:n 1 momentissa tarkoitettua laajennettua oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävää, jolloin järjestämisluvassa voidaan määrätä oikeudesta järjestää koulutuksen hankinnan kautta oppisopimuskoulutuksena kaikkia tutkintorakenteeseen kuuluvia tutkintoja sekä ammatillista osaamista syventävää tai täydentävää koulutusta. Laajennettun oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävän myöntämisperusteena käytetään lakiesityksen 28 §:ssä ehdotettuja järjestämisluvan myöntämisedellytyksiä.

Ministeriön järjestämislupaa koskevassa ehdotuksessa ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta (Valma & Telma) koskevat järjestämistehtävät perustuisivat voimassa olevien lupien mukaiseen tilanteeseen, samoin kuin oikeus toimia kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 10 §:ssä tarkoitettuna koulutuskeskuksena.

Mikäli koulutuksen järjestäjälle on voimassa olevan lainsäädännön nojalla myönnetyn järjestämisluvan perusteella määrätty nykyisissä järjestämisluvissa velvoitteita, ehtoja taikka kehittämis- tai muita tehtäviä, määrättäisiin vastaavat velvoitteet, ehdot ja tehtävät uudessa luvassa, ellei erityisestä syystä muuta johdu. Lakiesityksen 27 §:n mukaisesti vankilaopetuksen tehtävää tulisi hakea, koska se on uusi tehtävä.

Uudet järjestämisluvat myönnettäisiin siten, että lakiesityksen 24 §:ssä tarkoitetut opetus- ja tutkintokielet vastaisivat nykyisten järjestämislupien opetuskieltä sekä lupaa järjestää vieraskielistä koulutusta.

Lakiesityksen 25 §:n mukaisen toiminta-alueen määrittelyssä otettaisiin huomioon voimassa olevien lakien nojalla myönnetyn järjestämisluvan määräykset kunnista, joissa koulutusta saa järjestää. Ammatillisen lisäkoulutuksen luvissa ei nykyään määrätä toiminta-alueesta, joten tältä osin menettely muuttuisi. Toiminta-alueen osaltakin koulutuksen järjestäjän on mahdollista lausua ministeriön ehdotuksesta kirjallisessa mielipiteessään. Ministeriö ottaa valmistelussa huomioon tutkintojen ja koulutuksen alueellisen saatavuuden.

Uudessa ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa määrättäisiin lakiesityksen 26 §:n nojalla opiskelijavuosien vähimmäismäärästä ja rahoituslain ehdotetun 32 c §:n 1 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö päättäisi vuosittain koulutuksen järjestäjän varainhoitovuoden tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän. Tavoitteellinen opiskelijavuosien määrä ei voisi alittaa koulutuksen järjestämisluvassa määrättyä opiskelijavuosien vähimmäismäärää. Koulutuksen järjestäjien toiminnan volyymin ennakoitavuuden lisäämiseksi suurin osa eli käytännössä noin 90 prosenttia talousarvion puitteissa käytettävissä olevasta opiskelijavuosien määrästä päätettäisiin järjestämisluvissa. Järjestämisluvan opiskeluvuosien vähimmäismäärän määrittämisessä otettaisiin huomioon voimassa olevien lakien nojalla myönnetyn järjestämisluvan opiskelijamääriä, oppisopimusmääriä taikka opiskelijatyövuosien tai opiskelijatyöpäivien määriä koskevat määräykset sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaan rahoitetut koulutuksen järjestäjän opiskelijamäärät, oppisopimusmäärät, opiskelijatyövuodet tai opiskelijatyöpäivät. Opiskelijavolyymia koskevien suoritteiden määrittäminen tehtäisiin lähtökohtaisesti siten, että koulutuksen järjestäjän opiskelijavuosivolyymi vastaisi voimassa olevien järjestämislupien mukaista tai rahoitettua toimintaa ottaen kui-

tenkin huomioon se, että uusien järjestämislupien opiskelijavuosien vähimmäismäärä asetettaisiin valtion talousarviossa päätettävää vuotuista opiskelijavuosien maksimimäärää jonkin verran alemmalle tasolle.

Koulutuksen järjestäjäkohtaisesta tavoitteellisten opiskelijavuosien määrästä vuodelle 2018 päätettäisiin loppusyksystä 2017 sen jälkeen kun järjestämisluvat on myönnetty.

Lisätietoja

Ylitarkastaja Tarja Koskimäki
(Uusimaa, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Lappi), puh. 02953 30166, etunimi.sukunimi@minedu.fi

Opetusneuvos Jukka Lehtinen
(Kanta-Häme, Päijät-Häme, Pirkanmaa, Keski-Suomi, Varsinais-Suomi ja Satakunta), puh. 02953 30183, etunimi.sukunimi@minedu.fi

Opetusneuvos Anne Mårtensson
(Kymenlaakso, Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala), puh. 02953 30104, etunimi.sukunimi@minedu.fi

Opetusneuvos Mari Pastila-Eklund
(Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa), puh. 02953 30249, etunimi.sukunimi@minedu.fi

Opetusneuvos Tarja Olenius, puh. 02953 30237, etunimi.sukunimi@minedu.fi

Projektisuunnittelija Saara Ikkela, puh. 02953 30109, etunimi.sukunimi@minedu.fi

Hallitussihteeri Saara Luukkonen, 02953 30366, etunimi.sukunimi@minedu.fi

Kehittämispäällikkö Kari Korhonen, 02953 30162, etunimi.sukunimi@minedu.fi

Ylijohtaja Mika Tammilehto, 02953 30308, etunimi.sukunimi@minedu.fi

Lisätietoa ammatillisen koulutuksen reformista ja järjestämislupien uudistamisesta on saatavilla ministeriön verkkosivuilla: <http://minedu.fi/amisreformi>

Ylijohtaja

Mika Tammilehto

Opetusneuvos

Jukka Lehtinen

Jakelu	Ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjät Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjät (I)
Tiedoksi	Ammatillisen koulutuksen reformin seurantaryhmä Akava ry Ammatillisen aikuiskoulutuksen johtajat ry Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry Elinkeinoelämän Keskusliitto ry Kirkkohallitus/Kirkon työmarkkinalaitos Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry Opetushallitus Sivistystyönantajat ry Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry. Suomen Kansanopistoyhdistys ry Suomen konservatorioliitto ry Suomen Kuntaliitto ry Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry Suomen Oppisopimuskoulutuksen Järjestäjät Ry Suomen Yrittäjät ry Toimihenkilökeskusjärjestö STTK Ry Työ- ja elinkeinoministeriö Urheiluopistojen Yhdistys Ry Valtiovarainministeriö Yksityisten Ammatillisten Oppilaitosten liitto ry Oikeusministeriö Aluehallintovirastot Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ELY:t